บทความทางศีลธรรมและวัฒนธรรม

ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๔๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒

เรื่อง วันลอยกระทง

"วันเพ็ญเดือนสิบสอง น้ำก็นองเต็มตลิ่ง เราทั้งหลายชายหญิง สนุกกันจริงวันลอยกระทง" นี้คือส่วนหนึ่งของบทเพลงรำวงวันลอยกระทง

บทเพลงรำวงวันลอยกระทง ยังคงดังกระหึ่มไปทั่วท้องน้ำ แสดงถึงบรรยากาศของประเพณีนี้ได้เป็นอย่างดี นอกจากเป็นประเพณีที่สร้างความสนุกสนานรื่นเริงให้เกิดขึ้นโดยทั่วไปแล้ว ก็ยังเป็นกิจกรรมที่ได้บุญและสร้างจิตสำนึกให้เรารู้คุณค่าของแม่น้ำลำคลองอีกด้วย

ประเพณีลอยกระทงมีคติความเชื่อมาแต่อินเดียโบราณ ส่วนในประเทศไทยมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี เมื่อประมาณ ๗๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว โดยนางนพมาศ หรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์ พระสนมเอกพระยาลิไท เป็นผู้ริเริ่มประดิษฐ์กระทงขึ้นมาเป็นคนแรก และได้กระทำกันมาจนถึงทุกวันนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- บูชารอยพระพุทธบาท ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ ริมฝั่งแม่น้ำนัมมทา
- เป็นการขอบคุณและขอขมาโทษต่อพระแม่คงคาที่ได้ใช้อาบชำระร่างกายและล้างบาปตามความเชื่อของคนในสมัยนั้น
- เป็นการสร้างความสามัคคีของคนในชาติ
- เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะอันเกิดจากการประดิษฐ์กระทง เพื่อประกวดแข่งขันกัน
- และเพื่อลอยบาป เคราะห์กรรม ทุกข์โศกโรคภัย และสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ให้พ้นไปจากตัวฝากไปกับกระทงนั้นตามความเชื่อของศาสนาพราหมณ์

ปีนี้ วันลอยกระทงตรงกับวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน เมื่อวันลอยกระทงเวียนมาถึงอีกครั้งหนึ่ง ควรที่เราทั้งหลายจะได้พร้อมใจกันลอยกระทง โดยอย่าลืมรำลึกถึงจุดมุ่งหมายของการลอยตามที่กล่าวมา ทั้งนี้เพื่อสืบสานมรดกไทยให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ที่สำคัญที่สุดการลอยกระทงเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณค่าของแม่น้ำลำคลองที่ให้เราได้อาศัยดื่มกิน ซักล้างตลอดจนการเกษตรกรรม จึงควรช่วยกันรักษาแม่น้ำให้สะอาดอยู่เสมอ จะได้ชื่อว่าเป็นการลอยกระทงอย่างถูกต้อง

จัดทำโดย กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เผยแพร่ตามอนุมัติ ทร.

เมื่อ ๑๓ ก.ย.๒๕ ท้ายบันทึก ยศ.ทร. ที่ กห ๐๓๖๕/๖๖๒๖ ลง ๒๔ ส.ค. ๒๕

www.navy.mi.th หัวข้อ เอกสาร/วารสาร แนวคิดทางธรรม